teella?"kirjotukseen, Toverittaren No. 31, lähtee arvailemaan kirjotuksen kirjottajaksi Toverittaren entistä toimittajaa A(nna) K(okkoa), nykyistä Mrs. Järveä, tietystikin nimikirjaimien perusteella. Sen johdosta, minun velvollisuuteni "Nyrkin" toimittajana, jolle kirjotus on lähetetty, on ilmottaa että Mrs. Järvi ei ole kirjotuksen sepittäjä, joten hän ei halua itselleen siitä "ansaitsematonta kunniaa, eikä kiitosta." J. Hannula.

Hyveen palkka.

Ne ihmiset, jotka uskovat, että nykyinen yhteiskuntajärjestelmä palkitsee heidän hyveellisyytensä kiitollisuudella ja hyvinvoinnilla, voisivat lukea mitä erään suurkaupunkimme päivälehdessä olevassa avunpyynnössä sanotaan:

"Hän on käyttänyt samaa kävelypukua yhdeksän vuotta ja puku on vieläkin siistin ja sievän näköinen — sellainen on mrs D—n ansioksi. Yksi pari kenkiä vuodessa hänelle itselleen ja kahdelle tyttärelleen ja kaksi paria pojalleen ovat hänen suurimmat vuotuiset kustannuksensa. Sellaisella huolellisella säästäväisyydellä ja ahkeralla työllä hän on kyennyt kasvattamaan kolme lastansa yksin sen jälkeen kuin hänen miehensä kuoli äkkiä yhdeksän vuotta sitten. Nyt hän on sairastunut vaikeaan sisälliseen tautiin eikä hän enää voi tehdä raskasta työtä. Mutta hän pitää pienen kotinsa aina puhtaana ja kasvattaa lapsistaan kunnon ihmisiä ja rekellisiä kansalaisia. Kuitenkaan ei hänen ihailtava rohkeutensa ja päättäväisyytensä voi häntä auttaa tekemään työtä ja lääkärit sanovat hänen tarvitsevan ehdotonta lepoa. Armeliaisuus-yhdistys pyytää kahta sataa dollaria auttaakseen häntä seuraavan kuuden kuukauden kuluessa."

Mrs. D. omaa siis kaikki ne hyveet jotka kiihkeinkin moralisti voisi keneltäkään vaatia. Hän on huolellinen, säästäväinen ja ahkera työntekijä; hän rakastaa lapsiaan, hän koettaa kasvattaa heistä rehellisiä kansalaisia; hän on rohkea, päättäväinen ja itsensäuhraava aivan äärimmäisyyteen saakka. Hän on osottanut omaavansa korkeimmat yhteiskunnalliset hyveet ja hänen palkkansa siitä on vaikea sisustauti.

Tämä on vain yksi tapaus, yksi kymmenistä tuhansista, joka osottaa, että hyveellisyydellä ja sisääntuloilla ei ole mitään yhteyttä keskenään. Siis usko, että kyllä hyvä elämä aina palkkansa saa, ei pidä paikkaansa kapitalistisessa luokkayhteiskunnassa. Sensijaan pahe palkitaan hyvinvoinnilla ja rikos rikkauksilla. Siis olkoon ihminen kuinka hyveellinen tahansa, tallaa tämä säälimätön kapitalistinen yhteiskunta, joka antaa kaikkia elämän hyvyyksiä ahneille ja epärehellisille, hänet rautakorkonsa alle, jollei hän omaa sitä voimaa mikä tulee kaikkien osattomien ja kaiken tuottajien yhteenliittymisestä.

MARQUETTE KAUNTIN, MICH., KUULUMISIA.

Tässä tuonnottain vietettiin täällä Negauneen ja Ishpemingin välisessä puistossa sellaistakin juhlaa, jota sen toimeenpanijat kehtasivat nimittää "riemujuhlaksi", Suomen itsenäisyyden muistoksi. Tätä mainittua juhlaa valmisteltiin suurella tohinalla ja otti sen valmisteluun osaa näiden kummankin kaupungin kyvykkäimmät voimat, mitä nykyään enään on tällä alueella saatavissa tuollaisiin tarkotuksiin. Pantiinpa toimeen olkein paraatikin ja oli näistä kahdesta kaupungista kerääntynyt möhömahasia bisnestäjiä ei täyttä puoltatoista sataa, jotka sitten armollisesti kävelivät ja puhisivat Ishpemingin katuja — "Suomen sotaorpojen hyväksi." Kyllä siinä paraatissa toiseltakin pojalta hiki lähti ja ajatella sitä kyyneltulvaa joka sinä päivänä lopsahteli hienojen suomalaisten herrasmiesten ja naisten silmistä niiden lapsiraukkojen tähden, jotka ovat joutuneet "punikkien" raakuuksista kärsimään.

Loppuihan toki sentään tuo kävely vähempään, sillä oli päätetty, että kaupungin rajojen ulkopuolelle ei marssita, vaan saa jokainen mennä puistoon millä keinoin haluaa. Ja kun Ishpemingin työmiehet kaikessa tyhmyydessään ovat ostaneet melkein kaikille noille marssijoille automobiilin, niin mitäs sitä kävellä Suomen kakaroiden kunniaksi. Autolla sitä siis kaurautettiin pulstoon näyttämään kuinka he sentään ovat oikeamielisiä "oikeassa asiassa".

Ohjelman esittäjän toimi "kaikkien kunnioitusta" nauttiva Alex Pantti ja juhlapuheen piti pappi Rautalahti, joka syytti jumalaa kaikista niistä rikoksista mitä Suomessa sisällissodan aikana tehtiin. Mutta olihan siellä toki varattu aikaa puhua Jacob Niemellekin. Ja hän olikin oikein erikoisesti valmistautunut tätä merkkitilaisuutta varten. Hän oli löytänyt "historioista" m.m. sellaisen kohdan, että Suomen heimo olisi ollut joskus tilaisuudessa kohoamaan mailmaa johtavaksi kansaksi, mutta tyhmyydessään ei ole ottanut johtajan paikka vastaan. (Ei puhunut siitä olivatko sosialistit silloin vastaan haromassa sellaisessa asiassa.) Samoin sanoi historian todistavan, että George Washington 200 miehen kanssa valtasi kerran englantilaisen armeijan, joka käsitti 5,000 miestä ja tämä kuulemma tapahtui siksi, että Washington taisteli samojen periaatteiden puolesta kuin Mannerheim toista vuotta sitten Suomessa(!). Xikää vaan naurako Jäkki-rukalle. Hän oli tehnyt työtä tämän asian eteen. Hänellä oli muistiinpanot "historioista". Sitä saatte pikkusen ajatella, että miksi ei Mannerheim joukkoineen pärjännyt suhteellisesti yhtä vähillä miehillä "punikkeja" vastaan taistellessaan, kuin Washington englantilaista joukkoa vastaan, koska heillä kerran, Jäkin mukaan, oli sama päämäärä.

Puhuja Niemi sanoi myöskin, että Mannerheim joukkoineen teki työn, joka tulee ikuisesti säilymään Suomen sivistyshistoriassa. Harvoin me sosialistit saamme olla yhtä mieltä "Päivälehden Jäkin" kanssa, mutta nyt meille tuli sellainen pulma eteen, ettemme mitenkään voi sitä kiertää. Meidän todella täytyy Jaakon kanssa yhdessä tunnustaa, että Suomen sivistyshistoriaan kirjotetaan siellä ikuisesti säilyvä muistomerkki kenraali Mannerheimistä ja hänen lahtarikaartistaan. Ja se tuleekin olemaan ainoa tahrapilku mitä Suomen historiaan 20:nneltä vuosisadalta kirjotetaan. Se Suomen historia olisikin niin kunniakasta ilman tuota tahraa. Onhan Suomen työväestö ottanut ensimäisen tilan sivistyksessä ja omanarvon tunnossa. Suomihan oli ensimäinen maa, jossa oli sosialisti eduskunnan puheenjohtajana ja sittemmin ensimäinen maa, jossa sosialistit olivat eduskunnassa enemmistönä, joten meidän täytyy Jaakko rievun kanssa pahotella sitä, että se "ikuisesti säilyvä" tahrapilkku piti sen maan historiaan tulla.

Tämän tahrapilkun muistoksi ja symbooliksi kai oli tähän mainittuun juhlaankin laahattu se suuri tervapata siihen Suomen lipun viereen, sillä sitä ei kukaan ole ennen eikä jälkeen siellä nähnyt. Me "uhmaajat", jotka käväsimme katsomassa tätä juhlimista, luulimme sen olevan käytännöllisiä toimenpiteitä varten, mutta siinä ehkä erehdymme, koska ei mitään "toimeenpantu".

Eräs juhlan merkillisyyksiä oli se, että siellä lauloivat englanninkieltä sellaisetkin suomalaiset, jotka eivät yhtään englanninkieltä osaa ja siitä kai johtui että juhlissa oli sellaisiakin, jotka eivät ottaneet päästään päähinettä pois sen englanninkielisen laulun aikana, vaikka Pantti siihen kehotti. Kuten sanottu, kerättiin juhlassa kolehtikin Suomen "sotaorpojen" hyväksi ja tuotti se tuossa sadan dollarin korville, joka "menot" pois otettuna lähetettiin — mihin? Sen ehkä parhaiten tietävät ne henkilöt, jotka ovat tehneet kumarrusmatkoja Washingtoniin.

✣ ✣

Mutta koska nyt kerran tuli juhlista puhe, niin voinhan tässä samalla kertoa vähäsen siitäkin, että tällä alueella pannaan toimeen myöskin juhlat, jotka tulevat olemaan koko tämän alueen **työläisten juhlat.** Tämä työläisten juhla tulee olemaan elokuun 24 p. n.k. Marquetten saaressa. Siellä tullaan puhumaan sitä kieltä jota työläiset ymmärtävät, se on työn evankeliumia.

Juhlat aletaan ureilulla jo aamupäivällä ja varsinainen juhla alkaa kello 1 päivällä, jolloin Munisingin osaston soittokunta kajahuttaa ilmoille **työn** mahtavia säveleitä.

Tilaisuuteen kerääntyneen raatajajoukon tervetulleeksi lausuu avauspuheen pitäjä Eemeli Alttius. Ishpemingin osaston sekakööri kajahuttelee ilmoille meidän kalleimpia toiveitamme. Juhlarunon lausuu tov. Arvo Usenius, josta jo edeltäpäin voin sanoa, että hän elää **joka päivä saman asian elähyttämänä,** josta hän runonsakin on valinnut ja se onkin pääasia runoilijan ajatuksen tulkitsemisessa. Juhlapuheen tulee pitämään tov. E. Sulkanen, Superiorista, Wis. Sulkanen on tunnetusti yksi parhaita puhujia keskipiirissä ja aikana tällaisena hänelä on sanomista ääretömän paljon. Vielä on englanninkielinen puhe, jonka tulee pitämään lakimies tov. John Kiiskilä, Hancockista. Tässä siis päänumerot ohjelmasta, mutta herraties mitä sisältävät ne kupletit, runot y.m. joita siellä tullaan esittämään. Ja sitten illalla esitetään Liberty haalilla näytöskappale "Hehkuva tulivuori", jonka kirjottaja on tunnettu köyhälistön runoilija Mikael Rutanen. Kappale on kuvaus Suomen luokkasodasta, niin ollen siis aivan sopiva juhlakappaleeksi työläisten juhliin.

Tuossa siis ohjelma, jonka tähden kannattaa raatajien joukolla lähteä liikkeelle kaukaisemmaltakin alueen kolkalta ja lähteekin niitä liikkeelle koko laajasti, siitä olen varma. Raataja-toveri! Sinä joka todellisuudessa olet kaiken rikkauden tuottaja, sinulla ei nyt ole juuri mitään oikeuksia luomiisi rikkauksiin, eikä sinulla ole edes oikeutta tehdä työtä **elääksesi,** jos omistava luokka sen sinulta haluaa kieltää; ja se kieltää sen sinulta heti armotta, jos et vaan tuota kyllin paljon voittoa, tai jos muuten olet **vaarallinen** työssä pidettävä. Älä, toveri, katso ketään työläistä naamaan ja ajattele, että onkohan tuo sellaisessa asemassa oleva, jonkalaisesta tässä puhutaan, vaan sinä juuri, joka tämän luet, tai kuulet luettavan, katso peilin ja sinä näet siellä puutteenalaisen työläisen, työläisen, jolla ei ole mitään oikeuksia. Näiden tällaisten puuteenalaisten juhlaa vietetään sanottuna päivänä, Presque-saarella Marquettessa, ja sinun kohtalosi vaatii sinua tulemaan joukkoon, eikä ainoastaan sinun, vaan sinun **lastesi tuleva kohtalo** sinua velvottaa kymmenkertisesti enemmän, tulemaan joukkoon. Musta, känsäkourainen työläinen! Teet rikoksen itseäsi ja koko luokkaasi kohtaan, jos leväperäisyytesi takia jäät pois näistä alueen yhteisistä kesäjuhlista.

Michiganin puolueet. Tämä Michigan on siitä merkillinen valtio, että täällä muodostuu uusia puolueita tuh-

MAAILMANKUULUN SOSIALISTISEN KIRJAILIJAN ELÄMÄKERTA

Sellainen harvinainen uutuus on vast'ikään suomenkielellä ilmestynyt

AUGUST STRINDBERGIN:

Palvelusnaisen Poika

Siinä kertoo kirjailija, jonka tuotteisiin jokainen meistä on ainakin jossain määrin tutustunut, muistelmia vaiherikkaan elämänsä aikaisemmilta ajoilta, erittäin mieltäkiinnittävällä tavalla. Sitä lukee kuin romaania.

Strindberg syntyi aikakaudella, jolloin sosialismi pohjoismaissa oli tuntematon. Sellaiset uudistukset kuin säätyetuoikeuksien ja sukupuolietuoikeuksien poistaminen pitivät hänen nuoruudessaan mieliä jännityksessä. Vapaamielisyys oli johtavana ajatuksena. Sitä palveli Strindberg muiden muassa aikansa, kunnes sen tekopyhyys ja tyhjyys erotti hänet luotaan; työnsi luokkataistelijain, sosialistien, riveihin.

Viimemainitulle kehitysasteelle kirjailijan elämässä ei kirjassa ole varattu tilaa; sen puitteisiin kun on sisälytetty vain parikymmentä vuotta kirjailijan aikaisinta elämänaikaa. Mutta jo tämäkin aikakausi hänen elämässään on täynnä kapinoitsijaluonteen ainaista taistelua, jonka kuvaaminen antaa runsaasti ajattelemisen aihetta. Kuvaus siitä sallii lukijan syventyä seikkoihin, joita harvoissa kirjoissa kosketellaan. Ja kaiken perustana mitä kirjassa kerrotaan, miellytti se tai ei, on totuus, ei mitään kaunisteluja.

Tyyli on August Strindbergille ominainen: täyteläinen ja vaikuttava. Kirjan on suomentanut S. O., koettaen, mikäli lukiessa voi havaita, säilyttää alkuperäistä tyyliä niin paljon kuin suinkin mahdollista.

Kirja on luettava ja luettava ajatuksella.

Alku tästä kirjasta voi olla joillekin Raivaajan lukijoille osaksi tunnettua, sillä se aiottiin ensin julaista Raivaajssa jatkuvana kirjotussarjana, mutta siitä puuhasta luovuttiin ja päätettiinkin se antaa ulos kirjana. Nyt se on ilmestynyt Raivaajan, Työmiehen ja Toverin yhteisenä kustannuksena. Ne, jotka alkuun silloin tutustuivat, haluavat tietenkin nyt nähdä miten kertomus jatkuu, ja siis hankkivat tämän uutuuden itselleen heti.

Kirja on sidottu siistiin koviin kansiin. Hinta $1.50.

Tilattava osotteella:

TOVERI,

Box 99, Astoria, Oregon